

بارنامه حمل سراسری

مقدمه

- طی سالهای اخیر مشکلات شرکتهای کشتیرانی رو به افزایش است و کرایه حمل دریایی پاسخگوی هزینه حمل نمیشود اما هزینه حمل نهایی برای صاحبان کالا دغدغه اصلی آنان جهت مراودات تجاری میباشد.
- هزینه حمل دریایی فقط قسمتی از هزینه های حمل نهایی است. هرچند در سالهای اخیر شاهد کاهش حمل دریایی بودیم اما هزینه نهایی کاهش نیافته است.
- مدت زمان حمل از مبدا اصلی تا مقصد نهایی از دیگر مشکلات موجود در بازار تجارت میباشد که در مواردی از هزینه تمام شده حمل مهمتر است.
- نقطه تلاقی بین مدل های حمل یکی از کلیدی ترین موارد تاثیر گذار در امور تجارت و حمل و نقل است.
- در این گزارش سعی بر آن است تا این موارد را بررسی کنیم.

مقدمه

- کاهش ماندگاری کانتینر در بنادر و سرعت بخشیدن در عملیات کانتینری
- اختلافات بین دریافت کننده کانتینر و صاحب کانتینر بابت تعمیرات و کثیفی کانتینر
- مجادلات بابت حق توقف کانتینر
- ردیابی کانتینر در قلمرو اصلی
- قاچاق
- محیط زیست
- کاهش هزینه حمل وارداتی و صادراتی

مدل حمل کالای وارداتی (نمونه)

- حمل دریایی کالا از مبدا تا بندر مقصد
- دریافت اعلام ورود
- اخذ ترخیصیه
- انجام تشریفات ترانزیت توسط کارگزار گمرکی و یا شرکت حمل و نقل داخلی
- ترانزیت زمینی کالا به گمرکات داخلی
- اخذ قبض انبار
- ترخیص کالا توسط کارگزار گمرکی
- برگشت کانتینر خالی به بندر ورودی

مدل حمل کالای وارداتی (نمونه)

قسمی از مشکلات، اتلاف وقت و هزینه های احتمالی

- تاخیر در دریافت اعلام ورود
- مدت زمان اخذ ترخیص
- مدت زمان تشریفات گمرکی
- هزینه برگشت کانتینر خالی
- حق توقف کانتینر از زمان ورود به بندر تا برگشت کانتینر خالی
- احتمال خسارت به کانتینر
- استفاده از کانتینر در مسیر برگشت

آیا میشود موارد فوق را برطرف نمود؟

مدل حمل کالای وارداتی (نمونه)

- حمل دریایی کالا از مبدا تا بندر مقصد
- دریافت اعلام ورود
- اخذ ترخیصیه
- انجام تشریفات ترانزیت توسط کارگزار گمرکی و یا شرکت حمل و نقل داخلی
- ترانزیت زمینی کالا به گمرکات داخلی
- اخذ قبض انبار
- ترخیص کالا توسط کارگزار گمرکی
- برگشت کانتینر خالی به بندر ورودی
- انجام تشریفات و عملیات ترانزیت توسط شرکت کشتیرانی

مدل حمل کالای صادراتی (نمونه)

- حمل زمینی کالا از مبدا تا بندر صادراتی
- جابجایی کانتینر خالی
- تخلیه و بارگیری کالا از کامیون به کانتینر
- انجام تشریفات گمرکی
- انتقال کانتینر به محوطه کانتینری جهت بارگیری روی کشتی
- پرداخت هزینه ها و اخذ بارنامه بعد از خروج کشتی از بندر

مدل حمل کالای صادراتی (نمونه)

قسمی از مشکلات، اتلاف وقت و هزینه های احتمالی

- کسری کالا و خسارت احتمالی در مسیر حمل
- احتمال خسارت و کسری کالا در عملیات تخلیه و بارگیری کالا از کامیون به کانتینر
- هزینه جابجایی کانتینر خالی و عملیات تخلیه و بارگیری کالا از کامیون به کانتینر
- تحویل بارنامه و شروع عملیات بانکی فقط بعد از خروج کشتی از بندر

آیا میشود موارد فوق را برطرف نمود؟

مدل حمل کالای صادراتی (نمونه)

- حمل زمینی کالا از مبدا تا بندر صادراتی
- جابجایی کانتینر خالی
- تخلیه و بارگیری کالا از کامیون به کانتینر
- انجام تشریفات گمرکی
- انتقال کانتینر به محوطه کانتینری جهت بارگیری روی کشتی
- پرداخت هزینه ها و اخذ بارنامه بعد از خروج کشتی از بندر
- دریافت کانتینر خالی در مبدا کالا
- انجام تشریفات گمرکی در نزدیک ترین گمرک
- پرداخت هزینه ها و اخذ بارنامه بعد از خروج کانتینر از گمرک

مزایای حمل کانتینر تا مبادی داخلی

- ترانزیت کالا با حداقل مدارک
- تسریع در عملیات ترانزیت
- آغاز هزینه حق توقف از تاریخ رسیدن کانتینر به گمرکات داخلی درج شده در بارنامه و پایان آن در نزدیک ترین دپوی منطقه در نتیجه کاهش هزینه حق توقف
- کاهش ریسک خسارت کانتینر
- پرداخت هزینه های کشتیرانی پس از رسیدن کالا به گمرکات داخلی درج شده در بارنامه
- طرفیت حمل و لجستیک فقط با یک شرکت (شرکت کشتیرانی)

مزایای حمل کانتینر از مبادی داخلی

- بارگیری کانتینر در محل تولید (بسته بندی) کالا
- پلمب کانتیر در محل
- جلوگیری از احتمال خسارت و کسری کالا در طول حمل تا بندر بارگیری و تخلیه و بارگیری مجدد در بندر بارگیری
- افزایش اعتباری تجاری
- شروع زودتر عملیات بانکی و دریافت مطالبات فروش
- تبدیل هزینه حمل داخلی و بارگیری مجدد به حمل کانتینری
- طرفیت حمل و لجستیک فقط با یک شرکت (شرکت کشتیرانی)

بارنامه حمل سراسری

- جهت حذف موارد ذکر شده کافی است بارنامه حمل سراسری جهت محمولات وارداتی و صادراتی صادر گردد.
- این نوع بارنامه زمانی صادر میشود که یک حلقه از زنجیره حمل و نقل الزاما دریایی باشد
- بارنامه ایی است که کریر دریایی (کارکیا) آن را صادر میکند و سقف مسیولیت‌های آن طبق کنوانسیون‌های حمل و نقل دریایی ملحق شده میباشد
- با توجه به قوانین بنادر خشک و حمل ریلی و توافقات بعمل آمده (یا در حال توافق) حمل ریلی میتواند شرایط بهینه ای را در این مسیر بوجود آورد.
- تحویل کانتینر وارداتی در نقاط صنعتی (تهران ، اصفهان ، تبریز ، مشهد ، ...) باعث میگردد که حمل مضاعف کانتینر خالی در جاده های کشور کاهش یافته و کانتینر خالی جهت صادرات مهیا باشد.

مزایای حمل ترکیبی دریا و ریل

- کاهش کلی هزینه های حمل و نقل،
- ترغیب به استفاده از راه آهن و در نتیجه خسارت کمتر به محیط زیست،
- تقویت وضعیت بنادر در زنجیره های حمل و نقل،
- تقویت راه حل های ترکیبی حمل و نقل،
- کاهش نیاز به خرید اراضی گران قیمت در نواحی شهری حاشیه بندری،
- احتمال کاهش قابل توجه گره های تردد در معابر شهری و دروازه ای به علت انتقال شیوه حمل و نقل جاده ای به ریلی،
- کاهش مشکلات ناشی از مسایل مرتبط با محیط زیست در شهرهای ساحلی،
- یکپارچگی محوطه های بندری با شهرها،
- توسعه نواحی داخلی کشور و ایجاد فرصت های مختلف شغلی
- کاهش تجمع کانتینر ها در بنادر و جاده ها
- انتقال پخش کالا در مقصد نهایی
- باز شدن فرصت های تجاری جدید
- ردیابی کانتینر و کالا
- افزایش امنیت کالا
- فعال شدن گمرکات داخلی
- کاهش قاچاق کالا
- افزایش اعتبار نرخ حمل داخلی

خطوط کشتیرانی

- استفاده از راه آهن جهت صدور بارنامه سراسری نه تنها مطلب جدیدی برای خطوط کشتیرانی نیست بلکه علاقه زیادی به آن دارند. لذا در صورت هم سان سازی قوانین و عملیات لجستیکی و زمان و هزینه ، می توان رابطه منطقی با آنان برقرار کرد.
- نیاز مبرم خطوط کشتیرانی به سرعت بخشیدن و کاهش زمان حمل ، مکان یابی کانتینر و کالا، کاهش خسارات احتمالی و نوع رسیدگی به آن ، مطالبه خطوط کشتیرانی از سهم ترانزیت و استفاده از ایستگاه های راه آهن و یا بنادر خشک جهت تحویل کانتیر وارداتی و صادراتی و ... ، میتواند ابزاری برای راه آهن جهت افزایش سهم خود باشد.
- پس از برطرف کردن موارد و مشکلات ذکر شده به راحتی می توان با خطوط کشتیرانی وارد مذاکره شد.

ملاحظات حمل ترکیبی دریا و ریل

- تفاوت بین واحد ظرف بارگیری (واگن در مقابل کانتینر TEU)
- افزایش مراحل اداری (گمرکی و سازمانی و ...)
- درخواست اسناد حمل ترکیبی (فقط بارنامه سراسری میبایست دریافت گردد و آن هم از طریق ارسال EDI)
- عدم سپرده گذاری نزد گمرک
- تهیه آمار کانتینرهای ترانزیت داخلی و حمل داخلی و سهم هر گمرک / شهر و میزان توقع و یا توانایی راه آهن و سهم درخواستی
- فقدان نرم افزار در این مدل حمل ترکیبی
- مسئولیت پذیری ریل در قبال صادر کننده بارنامه حمل سراسری (تاخیر در حمل ، میزان خسارت و سقف خسارت پرداختی و دیگر شروط بارنامه سراسری و همخوانی آن با حمل ریلی)
- فقدان زیر ساختهای مناسب با حجم کالاهای صادراتی و وارداتی
- کمبودهای تجهیزات و امکانات در گمرکات داخلی و بنادر. نیاز به امکانات بنادر خشک و یا محل توزیع بار
- محدودیت های وزنی
- افزایش ترانزیت تایم و عدم انعطاف پذیری ریل
- با توجه به ایجاد زیرساخت های مورد نیاز مشتری به نوع حمل (کامیون) و تهیه دپوی بارگیری در بنادر که مانع انعطاف پذیری مشتری میگردد
- اولویت بندی نوع کالای ریلی
- اخذ تاییده از دفاتر مرکزی خطوط کشتیرانی خارجی و اعتماد سازی
- اعلام نرخ حمل با اعتبار زیاد
- تعرفه انبارهای عمومی

تفاوت بین واحد ظرف بارگیری (واگن در مقابل کانتینر TEU):

- همانگونه که میدانیم در حمل کانتینری عمدتاً از کانتینر ۲۰ و یا ۴۰ فوتی استفاده میشود و از طرفی راه آهن براساس واگن که معادل سه عدد کانتینر ۲۰ فوت (۳ TEU) است محاسبه میشود لذا جهت استفاده از راه آهن میبایست هماهنگی مشکلی صورت پذیرد تا تعداد کانتینر ارجاعی هر خط کشتیرانی مضربی از ۳ TEU باشد در غیر اینصورت هزینه فضای استفاده نشده نیز بر عهده خط کشتیرانی میباشد.
- در ابتدا میبایست نوع قیمت دهی تغییر یافته و براساس TEU باشد و لازم است در نوع طراحی واگن جهت هماهنگی با حمل کانتینری تغییر پیدا کند. هم از لحاظ سایز و هم وزن کالای مورد حمل.

افزایش مراحل اداری (گمرکی و سازمانی و ...)

- سرعت حمل و عملیات لجستیکی یکی از مهم ترین دلایل استفاده از کانتینر میباشد لذا جهت استفاده از راه آهن نیز این مهم میباشد لحاظ شود.
- مدارک مورد درخواست در مورد بارنامه سراسری نمی بایست از اطلاعات بارنامه و مانیفست بیشتر باشد که آن هم از طریق ارسال الکترونیکی صورت میپذیرد.
- لذا سیستم حمل ریلی و سازمان های مرتبطه از جمله سازمان بنادر و گمرک و راه آهن نمیبایست سند و یا درخواستی افزون بر این اطلاعات را داشته باشند.
- جابجایی کانتینر از محوطه کانتینری (CY) به محل بارگیری ریل میباشد در همان زمان تخلیه از کشتی و با نازل ترین هزینه صورت پذیرد.
- حذف درخواست بن ترانزیت توسط گمرک یکی از مهمترین موارد کاهش هزینه و زمان است.
- یکی از دلایل افزایش بروکراسی اداری توسط گمرک جلوگیری از قاچاق کالا میباشد که استفاده از ریل میتواند در این امر یاری دهنده باشد.

تهیه آمار

- تهیه آمار کانتینرهای ترانزیت داخلی و حمل داخلی و سهم هر گمرک / شهر و میزان توقع و یا توانایی راه آهن و سهم درخواستی در بازار میتواند اولین مورد جهت بررسی استفاده از برنامه سراسری جهت رونق بیشتر راه آهن و بنادر باشند.
- متاسفانه نگاه به آمار و تجزیه و تحلیل آن از منظر کاربردی و عملیاتی بعنوان اولین شرط برقراری یک سرویس جدید و یا توسعه فعالیت صورت نمی پذیرد و نگاه به آمار همیشه بعنوان یک کار تشریفاتی لحاظ شده است.

نرم افزار

- در دنیای لجستیک یکی از مهمترین عوامل جهت کاهش زمان و هزینه، استفاده از یک نرم افزار کارآمد و جامع بوده است. لذا در صورت استفاده از راه آهن جهت حمل کانتینر مربوط به بارنامه سراسری نیاز به یک نرم افزار جامع و کامل داریم تا هم رابطه بین کشتیرانی، سازمان ها و ارگان های مرتبط برقرار شود و هم از تشریفات اضافی جلوگیری شود و هم چنین بتوانیم سیستم مکان یابی کالا را به بهترین شکل ممکن راه اندازی کنیم، و همچنین بستری جهت تهیه آمار و پالایش عملیات ایجاد شود.

مسئولیت پذیری راه آهن در قبال صادر کننده بارنامه حمل سراسری

- تاخیر در جابجایی، حمل و تحویل کالا، جبران خسارت احتمالی به کالا و کانتینر و یکسان سازی قوانین حمل دریایی و ریلی از دیگر موارد مهم میباشند.
- میزان پوشش خسارت و تاخیر در تحویل کالا در حمل دریایی و کنوانسیون های متفاوت مورد استفاده کریرهای متفاوت از جمله مواردی است که می بایست با دقت فراوان به آن پرداخت و تلاش در یکسان سازی آن انجام پذیرد تا دغدغه خطوط کشتیرانی برطرف گردد.

فقدان زیر ساخت های مناسب با حجم کالای صادراتی و وارداتی

- همانگونه که در ابتدا به عرض رسید، راه آهن می بایست میزان سهم مورد درخواست خود را از مراودات تجاری مشخص کند و زیر ساخت های خود را بر اساس آن ارزیابی و بهبود ببخشد.
- تجهیزات مخصوص تخلیه و بارگیری کانتینر و جابجایی آن میتواند هم باعث سرعت بخشیدن عملیات شود و هم باعث کاهش هزینه های جبران خسارت گردد.
- انتقال کالا به نقاط مورد درخواست و یا جمع آوری کالا از مبادی مختلف باعث می شود که به مکان هایی جهت این امر توجه ویژه گردد. شاید بتوان نام آن را پارک لجستیک، محل توزیع کالا و یا بندر خشک گذاشت!
- اما آنچه که مهم است نیاز به مکان توزیع و تحویل کالا با استانداردهای جهانی داریم.
- محدودیت وزنی و حجمی. با توجه به زیرساخت های ریل در ایران هم کالای وزین و هم کالاهایی با ابعاد بیشتر از فضای واگن، از سهم احتمالی راه آهن خارج میشوند مگر آنکه تغییری در زیر ساخت ها بوجود آید.

افزایش ترانزیت تایم و عدم انعطاف پذیری راه آهن

- مجموع زمان تخلیه کانتینر از کشتی، جابجایی تا ایستگاه بارگیری راه آهن، حمل تا گمرک مربوطه، تخلیه در گمرک نهایی و تحویل کالا به صاحب آن را می توان ترانزیت تایم حمل ریل نامید.
- نوع عملیات و برنامه ریزی و تجهیزات در هریک از موارد ذکر شده می تواند باعث کاهش و یا افزایش ترانزیت تایم گردد و بدلیل عدم انعطاف پذیری راه آهن از لحاظ مختلف (تجهیزاتی، ساختاری، زیر بنایی، و مدیریتی و نگرشی) همواره عاملی جهت افزایش ترانزیت تایم شده است که یکی از موانع اصلی استفاده از راه آهن بوده است.

تغییر در حالت لجستیک فعلی

- با توجه به استفاده از کامیون جهت حمل کالای ورودی و خروجی از/به بنادر، وارد کنندگان و صادرکنندگان سرمایه گذاری های لازمی کار خود را انجام داده اند و سیستم لجستیکی خاصی برای خود تهیه کرده اند.
- جهت تغییر در عادات و رفتار لجستیکی نیاز است که مدل های **مختلف نوع** عملیات مشتری ها مورد ارزیابی قرار گیرد و نقاط قوت و ضعف فعلی مورد بررسی قرار گرفته و راه آهن با توجه به این اطلاعات ، برنامه ریزی خود را اصلاح و نقاط قوت خود را احصا و افزایش دهد و نقاط ضعف را نیز برطرف نماید.
- لذا در ابتدای امر اولویت بندی نوع کالا را می بایست در دستور کار خود قرار دهد.

اعلام نرخ با مدت اعتبار چند ماهه

- خطوط کشتیرانی جهت بازاریابی به مدت زمان زیادی جهت اعتبار نرخ احتیاج دارند(مدت زمان بازاریابی ، تاییده مشتری ، زمان حمل تا بنادر). لذا این مهم در زمان مذاکره می بایست مد نظر گرفته شود.
- نوع عملیات و هزینه ها و تعرفه انبارهای عمومی نیز از دیگر موارد مهم است که می بایست مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرند.

THANK YOU
